

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : एप्रिल/ मे – २०२४
तृतीय वर्ष
सत्र – ५
विषय:- कृषी अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC-501)

दिनांक: २९/०४/२०२४

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. कृषी वित्तपुरवठ्याचे संस्थात्मक व बिगर संस्थात्मक मार्ग स्पष्ट करा.
२. जमीन सुधारणा म्हणजे काय? जमीन सुधारणांची वैशिष्ट्ये व आवश्यकता स्पष्ट करा.
३. भारतातील कृषी बाजारपेठेचे प्रकार स्पष्ट करा.
४. शेतीच्या व्यापारीकरणाचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. शेती व उद्योग यातील फरक स्पष्ट करा.
२. भारतीय शेतीची उत्पादकता वाढविण्यासाठी करण्यात आलेल्या उपाय योजना स्पष्ट करा.
३. शेतमाल किंमत स्थिरीकरणाची आवश्यकता स्पष्ट करा.
४. नाबार्डची कार्ये स्पष्ट करा.
५. जमिनीची धूप ही संकल्पना तपशीलवार सांगा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. शेतमालाची मागणी
२. प्रादेशिक ग्रामीण बँका
३. पिकांचा आकृतीबंध
४. भारतीय शेतीच्या अल्प उत्पादकतेची कारणे

Translation in English
Sub: Agricultural Economics (Part-I) (EC-501)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the institutional and non-institutional sources of financing agriculture
2. What is land reform? Explain the features and requirements of land reform
3. Explain the types of agricultural markets in India
4. Explain the advantages and disadvantages of commercialization of agriculture

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the difference between agriculture and industry
2. Explain the measures taken to increase the agricultural productivity in India
3. Explain the need of agricultural commodity price stabilization
4. Explain the functions of NABARD
5. Explain in details the concept of soil erosion

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Demand for agricultural commodities
  2. Regional Rural Banks
  3. Cropping pattern
  4. Reasons for low productivity of Indian agriculture
-